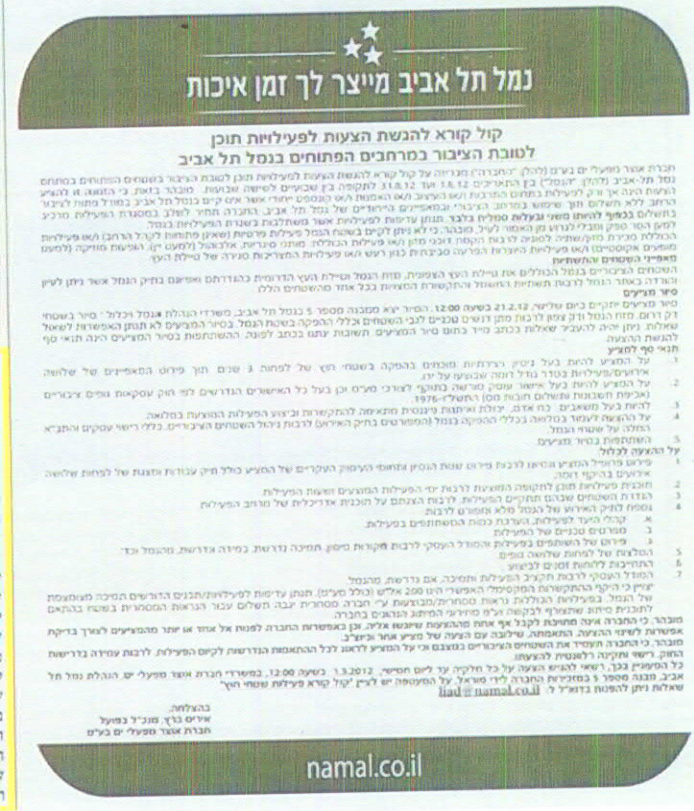

המדינה לבג"ץ: לא ויתרנו על הזכות לגבות מס רווחי יתר מכיל

בלעדי בתשובה לעתירה של אדם טבע ודין, טענה המדינה כי ההסדר עם כיל סביר ואינו פוגע באופן מהותי בזכויות הציבור. המדינה לא פירטה כיצד חישבה את חלקה ברווחי כיל, ואמרה כי תספק הסברים במקרה הצורך

מאת **אורה קורן**

דנה טבצ'ניק, אדם טבע ודין

המדינה לא ויתרה על זכותה לקבוע בחקיקה שיעור של מס רווחי יתר שתגבה מכיל בגין כריית האשלג מים המלח, בדומה לחקיקה על רווחי חברות הגז – כך נאמר בתשובת המדינה לבג"ץ בעניין העתירה שהגישו נגדה אדם טבע ודין והתנועה לאיכות השלטון. העתירה עוסקת בהסדרים עם כיל בעניין התמלוגים למדינה והצפת בתי המלון לחוף ים המלח.

עם זאת, המדינה הבהירה כי "לעת הזאת" לא תיזום מהלך כזה ולא תתמוך בו אם יעלה בחקיקה עצמאית בכנסת.

על פי התשובה לבג"ץ, טווח הזמן קשור במגעים עם כיל להסדרת חבות המס שלה למדינה. המגעים החלו לפני יותר משנה ועדיין רחוקים מסיום. הם החלו לאחר שהממשלה שללה מכיל הטבות מס בכ-400 מיליון שקל בשנה, שלטענתה לא מגיעות לה. מאחר שכיל יכולה למשוך את המגעים להסדרת חבות המס, הודיעה הממשלה לבג"ץ כי בנסיבות מסוימות ניתן יהיה לדון בחקיקה שתקבע את חלק המדינה ברווחי כיל, גם אם לא תושג הסכמה בעניין חבות המס.

לפי תשובת המדינה, "העובדה שקיימת כיום אי ודאות מסוימת, שנעוצה בתיקון החוק לעידוד השקעות הון ובהליכי הבוררות התלויים ועומדים, מהווה טעם סביר שלא ליזום שינויים לעת הזאת במדיניות הפיסקלית בעניין כריית המחצבים מים המלח.

"יוצא שהמדינה לא ויתרה על זכותה ליזום הליכי חקיקה לשם הטלת מס על פעילותה של מפעלי ים המלח (מי"ה, חברה בת של כיל), אלא לכל היותר הסכימה לדחות את נקודת הבדיקה של הסוגיה. יודגש, כי חלוף הזמן כשלעצמו עשוי להיות שיקול שעשוי להישקל בעתיד על ידי הממשלה, כטעם המצדיק את בחינת שינוי המדיניות".

ההסכם עם כיל: המדינה עונה לטענות אדם טבע ודין

אדם טבע ודין	המדינה
1 שיעור התמלוגים מכיל נחשב נמוך במיוחד	1 המתווה המוסכם סביר לחלוטין ומטיב עם הציבור
2 החיבור בין הסדר קציר המלח לתמלוגים - שגוי	2 החלטת המדינה לחבר בין קציר המלח לתמלוגים סבירה, והעלתה את הסיכוי להסכם
3 המגעים בין הצדדים לא נעשו בשקיפות - כלפי הממשלה וכלפי הציבור	3 הממשלה קיבלה החלטה על בסיס תשתית עובדתית מהימנה

לפי הבנות כיל והמדינה כיל תממן 80% מעלות קציר המלח מקרקעית הבריכה שבבעלותה. עלות הכרייה מוערכת ב-3.8 מיליארד שקל עד 2030, מועד סיום הזיכיון של כיל לכריית מחצבים מים המלח. מסכום זה תשלם המדינה 760 מיליון שקל, ואם יהיו חריגות, עוד 180 מיליון שקל לכל היותר.

המדינה ציינה כי כיל תממן למעשה 90% מהקציר, מאחר שהעניקה בעבר דיווידנדים לממשלה בסך 30 מיליון דולר, שנועדו להגנות על בתי המלון מהצפה. עם זאת, המדינה לא קיזזה מהסכום המהוון (377 מיליון שקל) את השקעותיה בהגנה על בתי המלון, ולא הסבירה כיצד חושב ההיוון, אחרי שלטענתה, החישוב של כיל היה כמעט כפול. עוד קובע ההסכם כי כיל תשלם תמלוגים של 10% מהכנסותיה מעל מכירות של 5.1 מיליון טונה בשנה. עבור השנים 2010-2011 תשלם 10% על מכירות מעל 3 מיליון טונה בשנה.

על פי עתירת אדם טבע ודין, שיעור התמלוגים מכיל נמוך במיוחד. בעתירה נטען כי לא היה מקום לחבר בין הסדר קציר המלח לתמלוגים, וכי המגעים בין הצדדים לא היו שקופים לגורמים הנוגעים בדבר ולציבור. לראיה, הממשלה אישרה רק הסכם עקרונות, בעוד שההסכם המפורט לא פורסם כלל. האגודה דרשה מבית המשפט להוציא צו ביניים שימנע את מימוש ההסכם, לחייב את משרד האוצר לשנות את מרכיביו כך שחלקה של המדינה יגדל, ולהציג את המתווה החדש להערות הציבור. המדינה אישרה כי ההסכם המפורט כלל לא נכתב, וכי ייכתב לאחר שיאושר הסכם העקרונות. ההסכם אושר בממשלה ובכיל.

על פי הזיכיון שניתן לכיל במועד הפרטתה בשנות ה-90, המדינה רשאית להעלות את התמלוגים מ-5% מהמכירות בניכוי הוצאות מסוימות ל-10%. אלא, שב-95' קיבלה כיל מכתב משרי האוצר והתמ"ת, שבו התחייבו לא להעלות את התמלוגים עד 2010. כיל, מצדה, התחייבה לא לדרוש מהמדינה לממן עבודות תשתית הובלה. המדינה העירה בתשובתה הנוכחית כי "לא ברור מה עלותו הכלכלית של הויתור האמור של מי"ה, כיון שכבר כיום עומדות לרשותה תשתיות, שלפי דו"חותיה מאפשרות לה לשווק את מוצריה בצורה יעילה".

המדינה אישרה כי לפי היועץ המשפטי לממשלה, אפשר להסדיר בחקיקה ראשית את חלקה של כיל במימון קציר המלח, אולם כדאי להגיע להבנות עם החברה. כמו כן, אפשר לשקול חקיקה שתטיל על כיל מס רווחי יתר לגבי האשלג, אך בדיון בממשלה תמך נציג היועץ המשפטי לממשלה במתווה הפשרה שהושג.

לעניין הדיון המשולב בתמלוגים ובקציר המלח טענה המדינה שניתוק הסוגיות הוא סביר, כפי סבירה חבר ביניהן. עם זאת, הסיכון שלא יושג הסדר מוסכם עם כיל הכריע לטובת הזיקה ביניהן.

על פי מידע שהגיע ל-TheMarker מהדיון שנערך בנושא בממשלה, האוצר לא הציג נתונים מסודרים של חלק המדינה מהכנסות כיל, וראש הממשלה ביקש מקברל לצאת עם אנשי האוצר ולחזור עם תשובה מדויקת, אך לא התקבלה תשובה. גם בתשובת המדינה לבג"ץ אין פירוט של חלק המדינה ונכתב כי אם יימצא שיש צורך בכך, ניתן יהיה לספק הסברים בנושא.

לפי המדינה, ההסכם מטיב עם הציבור משמעותית. העלאת שיעור התמלוגים תביא להכנסות של 175 מיליון שקל בשנה למדינה, שהם 1.772 מיליארד שקל עד 2030. המדינה טוענת כי היתרון הוא שכיל הסכימה להעלאה ללא דיון משפטי.

המדינה אישרה כי ההסכם הוא פשרה כלכלית, אך היא סבירה. כיל עשויה לסגת מכוונתה להגדיל את התמלוגים ל-10%, אם הממשלה תחליט לשנות את גובה התמלוגים בחקיקה.

המדינה ביקשה לדחות את העתירה לצו ביניים ולחייב את אדם טבע ודין בהוצאות משפט.

נמל תל אביב מייצר לך זמן איכות

קול קורא להגשת הצעות לפעילויות תוכן
לטובת הציבור במרחבים הפתוחים בנמל תל אביב

[illegible]

מאפייני השטחים והתשתית

[illegible]

סיור מציעים

[illegible]

תנאי סף למציע

[illegible]

על ההצעה לכלול:

[illegible]

בהצלחה,
איריס ברץ, מנכ"ל בפועל
חברת אוצר מפעלי ים בע"מ

namal.co.il